

Andreas Norlén: Invigningstal Stockholm Pride 2023

Talare

Andreas Norlén
Talman

Datum

2 augusti 2023

Plats

Stockholm

Ärade Pride-firare. Vilken kväll, vilken stämning. Tack för den här möjligheten att få vara en del av invigningen av Stockholm Pride Park och tack för att jag får vara med just det här speciella året när Stockholm Pride firar 25 år. Tänk så mycket 25 år med Pride har betytt. Tänk så mycket glädje, frigörelse och gemenskap som har skapats. Tänk så mycket bättre så många människors liv har blivit, tänkt så mycket bättre vårt samhälle har blivit. Vi kan se tillbaka på ett kvartssekel av stolthet och utveckling, fest och allvar, på ett arbete som har gjort att många fler nu kan leva öppet, fritt och jämlikt. Det är verkligen värt att fira. Kära vänner, Pride är fest och färg, glädje och gemenskap. Men även i de allra muntraste inslagen finns det en klangbotten av djupaste allvar. Ytterst handlar det om demokrati och mänskliga rättigheter, men det kan möjligen uppfattas som ganska abstrakta begrepp. Därför är det viktigt att lyfta fram att Pride också handlar om frågor om liv och död på ett mycket konkret sätt. I artikelserien ”Egentligen vill jag kanske inte dö”, konstaterar Jonas Gardell att HBTQ-personer är överrepresenterade när det gäller självmord. Han har mött anhöriga som mist en närstående och som brottas med frågor om skuld och skam. Han konstaterar att vi måste tala mer, mycket mer om suicid och HBTQ. Det är bara att hålla med. På liv och död blir det även om vi vänder blicken utomlands och det är omfattande förtryck av HBTQ-personer som förekommer i många av världens länder. Ett förtryck som blir allt värre. Vi lever i en värld där HBTQ-personers rättigheter attackeras och försvagas. Där människor utsätts för diskriminering och övergrepp. Där regimer utnyttjar fördomar och okunskap och hat för att hetsa till mer hat och mer våld. En värld där HBTQ-personer avrättas. Vi ser också att det sprids narrativ från olika håll om hur västvärldens demokratier är dekadenta och i moraliskt förfall, bland annat för att HBTQ-personers rättigheter skyddas. På så sätt blir frågan om HBTQ-rättigheter också ett inslag i den geopolitiska konfrontationen mellan den fria världens demokratier och olika förtryckande auktoritära regimer. Mot den bakgrunden är HBTQ-rättigheter viktigare att värna än kanske någonsin förut och låt oss gemensamt sända ett glasklart budskap till världens alla förtryckare – det

handlar inte om dekadens, det handlar om demokrati. I konfrontationen mellan frihet och förtryck måste vi stå starka, alla vi som tror på frihet och demokrati. Vi vet att demokratin förstås är moraliskt överlägsen, men vi vet också att fria samhällen i längden skapar mer välstånd än slutna samhälle. Där friheten ger kreativitet, nytänkande och transparens leder förtryck till rädsla, stagnation och korruption. Av alla dessa skäl måste demokratin och friheten segra. Kära vänner, som riksdagens talman har jag nyligen haft glädjen att arbeta med ett annat jubileum än det 25 års-minne vi firar idag. Mellan 2018 och 2022 firade riksdagen hundraårsminnet av demokratins genombrott i vårt land. Det handlade framför allt om kvinnors rätt att rösta och att kandidera i nationella val. Men demokratin var inte färdig för ett sekel sedan. Ytterligare steg behövdes. Demokratin står inte stilla. Den har utvecklats under en lång process och detsamma gäller de rättigheter, möjligheter och villkor som ni och många med er har kämpat för under de här 25 åren och mycket längre än så. Det har handlat både om att förändra föräldrad lagstiftning som konkret har begränsat människors frihet och om att bryta ner osynliga barriärer av fördomar, förhållningssätt och okunskap som förhindrat människor att leva sina liv på jämlika villkor. Framsteg och utveckling förutsätter många människors engagemang, liksom ordförande Fredrik Saweståhl. Nu vill jag därför gärna ägna en tacksamhetens tanke åt legendaren Barbro Westerholm och hennes livsgärning. Den tog ju tyvärr slut tidigare i år, men hon var som vi alla vet den generaldirektör för Socialstyrelsen som såg till att sjukdomsdiagnosen avskaffades. Hon var också en kraftfull ledamot av Sveriges riksdag som hon lämnade så sent som förra året vid 89 års ålder. Men framför allt var hon en kämpe och en förebild som har lämnat ett stort tomrum efter sig. Den kamp som hon och många andra har utkämpat för HBTQ-rättigheter, en kamp som fortfarande pågår, det är en kamp i demokratins namn. Vår demokrati bygger självklart på allmän och lika rösträtt, men den bygger också på rättsstatens principer och den förutsätter fria medier, ett fritt civilsamhälle och respekt för mänskliga rättigheter. Under riksdagens demokratijubileum konstaterade jag många gånger att kvinnors rättigheter är mänskliga rättigheter och att respekt för mänskliga rättigheter är en förutsättning för att ett land ska kunna vara en fullvärdig demokrati. Låt oss därför idag slå fast att HBTQ-rättigheter är mänskliga rättigheter. Ett land kan inte vara en fullvärdig demokrati förrän det skyddar HBTQ-rättigheter. Jag vill framföra ett stort tack till de som var med 1998 och la grunden till dagens Pridevecka, men också till alla som tog stafettpinnen vidare in i tjugohundratalet och till alla er som har bidragit till att årets Pridevecka kan bli verklighet. Det är tack inte enbart för att alla ni som

arbetar med Pride gör livet bättre för HBTQ-samhället. Det är tack för att ni gör allas vårt samhälle bättre. Det är tack för att ni gör vår demokrati bättre, för ytterst är det som sagt demokratin det handlar om. Kära vänner, jag har talat mycket om demokratin här idag och jag tror passionerat på demokratin. Men jag tror också lika passionerat på kärleken, på kärlekens betydelse för människor och samhällen, på kärlekens kraft och styrka. Min fru Helena och jag träffades för 14 år sedan och kände direkt att vi var rätt för varandra. Vi tvekade aldrig inför att berätta om vår kärlek och vi möttes enbart av glädje och värme från släkt och vänner. Jag tror och hoppas att många fler HBTQ-personer vågar berätta om sin kärlek nu jämfört med hur det var när Pride startade för 25 år sedan. Jag tror och hoppas också att många fler möts av delad glädje och värme från sina närstående. Vårt samhälle har på många sätt förändrats till det bättre under detta kvartssekel. Men jag vet att alla fortfarande inte vill och vågar berätta och att alla inte får det omedelbara stödet från sin närmaste omgivning. Det är ett av många skäl till att Pride fortfarande behövs trots alla framgångar, trots alla förändringar. Pride behövs, alla goda krafter behövs för att värna demokratin, för att värna vunna framgångar här i Sverige, för att gå vidare och göra vårt land ännu bättre, men i minst lika hög grad för att vara en röst för de i världen som inte kan tala för sig själva, för de som riskerar fängelse, förföljelse, förnedring, för de som blir måltavlor för hatfylld retorik. Det arbete ni bedriver varje dag och den Pridevecka vi nu samlas till hoppas jag kan ge inspiration och hopp till många, många människor i Stockholm, i Sverige och i resten av världen. Ni har kämpat i ett kvartssekel inom ramen för Stockholm Pride, men kampen är inte över, förrän vi lever i en värld där ingen behöver påminnas om de här diktraderna från Jonas Gardell: Människor är så grymma, de sårar om de kan. För kampen är inte över förrän vi lever i en värld där alla människor, varenda en, i stället får uppleva det som Ainbusk sjunger: min enda önskan nu och här älska mig för den jag är. Happy Pride! Tack ska ni ha.

Taggar

2020-tal, 2023, Invigningstal, Man, Pride

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/andreas-norlen-invigningstal-stockholm-pride-2023>